

2023/0201(APP)

13.2.2024

RAPORTI PROJEKT

muu kui seadusandliku resolutsiooni ettepanekuga, mis käsitleb nõukogu määruse eelnõu, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027
(0000/2024 – C9-0000 – 2023/0201(APP))

Eelarvekomisjon

Kaasraportöörid: Jan Olbrycht, Margarida Marques

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI MUU KUI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI
ETTEPANEK3

EUROOPA PARLAMENDI MUU KUI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

**mis käsitleb nõukogu määruse eelnõu, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027
(0000/2024 – C9-0000 – 2023/0201(APP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 311, 312 ja 323,
- võttes arvesse ettepaneku võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (XXX),
- võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 312 lõikega 2,
- võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027¹, ning sellega seotud Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel kokku lepitud ühisdeklaratsioone² ja asjaomaseid ühepoolseid deklaratsioone³,
- võttes arvesse nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsust (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom⁴,
- võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava⁵ (edaspidi „institutsioonidevaheline kokkulepe“),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks⁶,
- võttes arvesse komisjoni 20. juuni 2023. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (COM(2023)0037),

¹ ELT L 433I, 22.12.2020, lk 11.

² ELT C 444I, 22.12.2020, lk 4.

³ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0357.

⁴ ELT L 424, 15.12.2020, lk 1.

⁵ ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28.

⁶ ELT L 433I, 22.12.2020, lk 1.

- võttes arvesse komisjoni 20. juuni 2023. aasta teatist „Mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) läbivaatamine“ (COM(2023)0336) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2012)0336),
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 1. veebruari 2024. aasta kohtumise järeldusi,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 3. oktoobri 2023. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta, mis käsitleb mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 muutmist⁷,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 10. mai 2023. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu taasterahastu laenukasutuse kulutuste kasvu mõju kohta ELi 2024. aasta eelarvele⁸,
 - võttes arvesse oma 15. detsembri 2022. aasta resolutsiooni mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 täiustamise ning vastupidava ja uutele ülesannetele kohandatud ELi eelarve kohta⁹,
 - võttes arvesse oma 19. mai 2022. aasta resolutsiooni Venemaa Ukraina-vastase sõja sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgede kohta ELi jaoks ning ELi reageerimissuutlikkuse suurendamise kohta¹⁰,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 105 lõiget 2,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A9 XXXX),
- A. arvestades, et määruses, millega kehtestatakse mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027, ei nähta ette kohustuslikku vahehindamist ega läbivaatamist; arvestades, et komisjon kohustus mitmeaastase finantsraamistiku 2020. aasta detsembri kokkuleppe raames ühepoolses avalduses esitama mitmeaastase finantsraamistiku toimimise läbivaatamise 1. jaanuariks 2024;
- B. arvestades, et Euroopa Parlament rõhutas 2022. aasta detsembris, et alates mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmisest 2020. aasta detsembris on poliitiline, majanduslik ja sotsiaalne kontekst tundmatuseeni muutunud, ning kutsus komisjoni üles esitama oma kavandatud läbivaatamine ja tegema ettepaneku praeguse mitmeaastase finantsraamistiku muutmiseks;
1. rõhutab, et mitmeaastase finantsraamistiku määruse läbivaatamine on oluline eeltingimus Ukraina rahastu kaudu Ukrainale keskpika perioodi rahalise toetuse tagamiseks, sihipäraste poliitiliste prioriteetide suurema rahastamise võimaldamiseks ning liidu programmide ja eelarve paindlikkuse kindlustamiseks, võttes arvesse prognoositust kõrgemaid intressimäärasid ja seega kavandatust suuremaid liidu laenukasutuse kulusid;
 2. tuletab meelde, et parlament väitis, et läbivaatamisel tuleks keskenduda eelkõige Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tagajärgedega tegelemisele ning liidule piisava paindlikkuse andmisele, et reageerida tekkivatele vajadustele ja kriisidele,

⁷ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0335.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0194.

⁹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0194.

¹⁰ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0219.

struktuurse lähenemisviisiga Ukraina toetamisele ja taasterahastu „NextGenerationEU“ laenukasutuse kulude haldamisele ning välispoliitika, rände ning strateegilise autonoomia ja konkurentsivõime suuremale rahastamisele; märgib, et kõik need prioriteedid kajastusid komisjoni 2023. aasta juuni läbivaatamise ettepanekus ja need kõik sisalduvad vähemalt teataval määral nõukogu määruse eelnõus, millele Euroopa Parlamendil palutakse anda nõusolek;

3. rõhutab, et nõukogu määruse eelnõu, millega muudetakse mitmeaastast finantsraamistikku, on osa õigusaktide paketist ja et selle vastuvõtmine võimaldab pakkuda Ukrainale kiiret toetust ja tagab, et eelarve täiendusi saab paranduseelarve kaudu ja mitmeaastase finantsraamistiku perioodi ülejäänud aastatel lisada juba 2024. aasta eelarvesse; rõhutab, et mitmeaastase finantsraamistiku muutmine kujutab endast selget edasiminekut praeguse olukorra suhtes, kuigi mõned nõukogu määruse eelnõus sisalduvad aspektid ei ole optimaalsed, jättes ELi eelarve surve alla, kuna varud ja paindlikkus on piiratud, olulisi programme kärbitakse ja ambitsioonikust olulistes tulevikku suunatud poliitikavaldkondades, nagu suveräänsus, vähendatakse;
4. tuletab meelde, et Euroopa Parlament on algusest peale teinud tempokalt ja konstruktiivselt tööd, et võimaldada mitmeaastase finantsraamistiku paketi kiiret vastuvõtmist; peab kahetsusväärseks asjaolu, et seda protsessi mõjutasid liikmesriikidevahelised poliitilised raskused, mis põhjustasid nõukogus soovimatuid viivitusi; on pettunud, et nõukogu ja komisjon ei kohaldanud aluslepingute ja institutsioonidevahelise kokkuleppe sätteid, et võimaldada protsessis varasemalt nõuetekohast kaasatust; rõhutab, et edaspidi tuleb teha koostööd mis tahes läbivaatamismenetluse alguses;
5. esitab allpool oma kaalutlused mitmeaastase finantsraamistiku muutmise eri tahkude kohta;

Toetus Ukrainale

6. väljendab suurt heameelt 50 miljardi euro suuruse rahastamispaketi üle Ukrainale aastateks 2024–2027, milles ühendatakse toetused (17 miljardit eurot) väga soodsatel tingimustel antavate laenudega (33 miljardit eurot) ja mis on ette nähtud ELi eelarvega; rõhutab, et mitmeaastase finantsraamistiku määruse muutmine, millele Euroopa Parlamendil palutakse anda nõusolek, on Ukrainale rahalise toetuse andmise eeltingimus;
7. rõhutab, et see keskpika perioodi struktuurne lahendus annab Ukraina rahvale kindlustunde, võimaldades valitsusel säilitada esmatähtsad teenused ja aidates riigil liikuda taasülesehitamise, taastumise ja ELi liikmesuse suunas; on lisaks seisukohal, et rahastamispakett on oluline sümbol liidu pikaajalise pühendumise kohta Ukrainale ja selle rahvale, ning saadab selle pühendumise kohta olulise signaali nii teistele peamistele rahastajatele kui ka Venemaa Föderatsioonile; kohustub jälgima Ukraina tulevase rahastamisvajadusi, võttes arvesse rahvusvahelisi arenguid;
8. rõhutab, et nüüd kui Ukraina rahastu on kaasatud ELi eelarvesse, tagatakse vajalik kontrolli- ja tasakaalustussüsteem kulutuste kohta ning nõutav finantskontroll ja et Ukraina reserv, mis hõlmab rahastu toetuste komponenti, võetakse eelarvepädevate institutsioonide poolt iga-aastase eelarvemenetluse käigus kasutusele;

Rubriigid 4 ja 6: ränne ja välismõõde

9. väljendab heameelt asjaolu üle, et rubriigi 6 (naabus ja maailm) jaoks eraldatakse lisaks 3,1 miljardit eurot uut raha koos täiendava 4,5 miljardi euro suuruse vabastatud ja ümberpaigutatud vahenditega, mis suunatakse rubriigi sees ümber, mis tähendab, et kavas on kokku kulutada 7,6 miljardit eurot rändemeetmete ja pagulaste toetamiseks kolmandates riikides ning Lääne-Balkani riikide ühinemise rahastuse suurendamiseks aastatel 2024–2027; rõhutab lisaks, et Ukraina rahastu loomine ja tugevdatud toetus Lääne-Balkani riikidele loob ruumi ka suuremaks rahaliseks toetuseks Moldovale tema ühinemiseks valmistumises;
10. väljendab heameelt asjaolu üle, et eemaldades rubriigist 6 Ukrainaga seotud Euroopa Investeerimispannga tagatised ja intressitoetused Ukrainale 2022. aastal antud kogumahu 1,9 miljardi euro ulatuses makrofinantsabi laenudele vähendab läbivaatamine rubriigilt täiendavalt survet;
11. on väga pettunud, et mitmeaastase finantsraamistiku muutmise raames ei tugevdatud ei naabuspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ puhvrit ega ka humanitaarabi ning et vaatamata täiustustele jääb rubriik tervikuna mitmeaastase finantsraamistiku ülejäänud perioodiks märkimisväärse surve alla, arvestades keerulist geopoliitilist olukorda ja globaalsete kriiside kombinatsiooni; eeldab, et humanitaarabivajadused ületavad jätkuvalt eelarves ettenähtud summasid, ning kavatseb seetõttu iga-aastases eelarvemenetluses neid vajadusi hoolikalt jälgida ja vajaduse korral nendega tegeleda;
12. tuletab meelde, et naabuspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ määruse kohaselt tuleb vabastatud vahendid kanda uuesti nende päritolueelarverele; rõhutab, et vabastatud vahendite ümberpaigutamist käsitlevad otsused peavad järgima eelarveridade sisemist tasakaalu ja jaotust, mis on ette nähtud naabuspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ määrukses; rõhutab, et rahaliste vahendite täpse jaotuse üle eelarveridade vahel otsustavad iga-aastases eelarvemenetluses eranditult eelarvapädevad institutsioonid ning on otsustanud tagada, et EL jätkab maailma lõunapoolsetele riikidele olulise rahalise toetuse ja arenguabi andmist;
13. rõhutab, et rahalist toetust kolmandatele riikidele tuleks anda rubriigi 6 programmide kaudu, mis tagavad usaldusväärse järelevalve ja Euroopa Parlamendi eelisõigused; rõhutab, et rahaliste vahendite kasutamine on viimane abinõu rahalise toetuse andmiseks; rõhutab, et Ukraina rahastu puhul kasutatakse juhtimismudel, eelkõige seoses nõukogu rakendusotsuste laialdase kasutamisega, on konkreetne selles kontekstis, milles see toimib, ja on seetõttu erandlik ning seda ei tohi korrata ühegi tulevase sarnase vahendi jaoks;
14. väljendab heameelt täiendava 2 miljardi euro üle rubriigis 4 (ränne ja piirihaldus), mis on uue rände- ja varjupaigaleppe rakendamisel keskse tähtsusega ning aitab rubriigis leevendada programmide ja detsentraliseeritud asutuste pinget;

Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP)

15. rõhutab, et Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm on kavandatud hoovana

koostoime loomiseks olemasolevate programmistruktuuride vahel, aidates seeläbi tagada liidu avatud strateegilist autonoomiat, vähendada sõltuvust kolmandatest riikidest ja suurendada investeringuid strateegilistesse sektoritesse ning edendada rohe- ja digipööret; kordab, et STEP peaks järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ajal toimima täiemahulise suveräänsuse fondi katsekeskkonnana;

16. tuletab sellega seoses meelde, et STEP pidi ühendama programmi „InvestEU“ ja programmi „Euroopa horisont“, innovatsioonifondi ja Euroopa Kaitsefondi uue rahastamise olemasolevate programmide vahendite prioriteetide ümbermuutmisega, eelkõige ühtekuuluvuspoliitika programmide raames suurema eelmaksete ja kaasrahastamise kaudu;
17. väljendab heameelt liidu kaitseinvesteeringute võimekuse suurendamise üle Euroopa Kaitsefondi 1,5 miljardi euro suuruse suurendamise kaudu; peab siiski kahetsusväärseks, et STEPi eesmärkide toetamiseks on üldiselt piiratud lisaressursse ja et teiste programmide jaoks puudub uus rahastamine, millel on negatiivne mõju rohelistele ja digiinvesteeringutele;

Taasterahastu „NextGenerationEU“ intressimaksud

18. väljendab heameelt asjaolu üle, et nõukogu määruse eelnõuga luuakse ülemmäärasid ületav piiristamata erivahend (edaspidi „NGEU rahastamisvahend“), et katta vähemalt osa NGEU laenukasutuse kulude puudujäägist, mis annab finantsturgudele kindluse; tuletab meelde, et aastatel 2025–2027 on puudujääk hinnanguliselt 15 miljardit eurot; rõhutab, et kui mitmeaastast finantsraamistikku ei muudeta, saab puudujääki korvata ainult programmide kärpimise ja eelarve paindlikkuse ärakasutamisega;
19. rõhutab, et NGEU tagasimaksekulud sõltuvad turutingimustest, mida mõjutavad välised tegurid ja on seega olemuslikult kõikumavad, ning et laenukasutuse kulude tagasimaksmine on liidu kaalutusõiguseta juriidiline kohustus; kordab seetõttu, et ta oli 2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavatel läbirääkimistel kindlalt vastu sellele, et mitmeaastase finantsraamistiku ühe rubriigi piires kehtestataks NGEU laenukasutuse kulude tagasimaksmisele ülempiir; tuletab meelde, et ta on korduvalt toetanud seda, et kõik NGEU laenukasutuse kulud paigutataks mitmeaastase finantsraamistiku ülemmääradele kõrgemale kui terviklik struktuurne lahendus NGEU tagasimaksekulude katmiseks, mis on suurenenud intressimäärade tõusu tõttu ja nõudnud 2023. ja 2024. aastal eelarve paindlikkuse märkimisväärset kasutamist;
20. rõhutab, et NGEU rahastamisvahend koosneb kahest osast, millest esimene hõlmab vabastatud vahenditega võrdset summat ja teine kaitsekorda, mis koosneb täiendavatest liikmesriikide osamaksetest; tuletab meelde Euroopa Parlamendi pikaajalist seisukohta, et vabastatud assigneeringud peaksid jääma eelarvesse ja eelarvepädevad institutsioonid peaksid need iga-aastases eelarvemenetluses kulukohustustega siduma; väljendab seetõttu heameelt selle olulise sammu üle, millega tunnistatakse, et eelarves kulukohustustega seotud assigneeringud peaksid jääma eelarvesse ja aitama tagada hädavajalikku eelarvelist paindlikkust;
21. märgib, et enne erivahendi kasutamist uurivad eelarvepädevad institutsioonid eeldatavasti võimalust katta osa mis tahes puudujääkidest rubriikides paindlikkus- ja ühtse varu vahendite kaudu; rõhutab, et see protsess peab olema objektiivne ja

põhinema tegelikel vajadustel ning seda ei saa ajendada meelevaldsetest võrdlusalustest; tuletab sellega seoses meelde, et 2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kokkuleppe raames kolme institutsiooni vahel kokku lepitud ühisdeklaratsioon, mille kohaselt NGEU rahastamiskulude katmiseks tehtavate kulutuste eesmärk on mitte vähendada programme ega rahalisi vahendeid, kehtib endiselt ja on eelarvepädevatele institutsioonidele võrdluspunktiks; kavatseb seetõttu tagada, et kõigil programmidel on nõuetekohased vahendid ning et iga-aastase eelarvemenetluse käigus säilivad eelarve paindlikkus ja reageerimisvõime;

22. rõhutab, et komisjon peab kogu eelarvemenetluse jooksul andma usaldusväärset, õigeaegset ja täpset teavet NGEU laenukasutuse kulude ning taaste- ja vastupidavusrahastu eeldatavate väljamaksete kohta;
23. rõhutab, et aluslepingute kohaselt ei ole Euroopa Ülemkogul eelarvemenetluses ega seadusandlikus menetluses mingit rolli; rõhutab, et Euroopa Ülemkodus toimuvad arutelud NGEU rahastamisvahendi üle ei tohi häirida igal aastal institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaselt kokku lepitud eelarvemenetluse pragmaatilist ajakava ega tohi mingil viisil seada tingimuseks eelarvemenetluse läbiviimist; rõhutab, et ta on sellega seoses eriti valvas ja tagab, et aluslepingutes sätestatud eelarvepädevate institutsioonide eelisõigused on täielikult tagatud ja et institutsioonidevahelist kokkulepet järgitakse täielikult;

Paindlikkusinstrumendid ja erivahendid

Solidaarsus- ja hädaabireserv

24. juhib tähelepanu sellele, et mitmeaastase finantsraamistiku algusest saadik on suurenenud vajadus humanitaarabi ja hädaolukordadele reageerimise järele liidus ja sellest väljaspool ning loodusõnnetustega seotud toetuse järele, mis on muutumas sagedasemaks ja intensiivsemaks eelkõige kliimamuutuste tõttu; on veendunud, et sellised vajadused tõenäoliselt kasvavad; väljendab seetõttu heameelt asjaolu üle, et solidaarsus- ja hädaabireservi suuredatakse mitmeaastase finantsraamistiku ülejäänud perioodiks 1,5 miljardi euro võrra, kuigi on endiselt mures selle pärast, et isegi sellise suurenemise korral ei suudeta vajadusi tõenäoliselt rahuldada;
25. väljendab lisaks heameelt selle üle, et kooskõlas Euroopa Parlamendi pikaajalise seisukohaga jagatakse nõukogu määruse eelnõuga rahastamisvahend kaheks osaks – loodusõnnetuste ja rahvatervisega seotud hädaolukordade Euroopa solidaarsusreserv Euroopa Liidu Solidaarsusfondi raames ning hädaabireserv hädaolukordadele kiirreageerimiseks liidus ja sellest väljaspool; on seisukohal, et see läbivaadatud ülesehitus hõlbustab rakendamist;
26. on siiski mures, et kahe reservi vaheline protsent, millest kaks kolmandikku eraldatakse solidaarsusreservile ja üks kolmandik hädaabireservile, ei ole täielikult kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku esimese kolme aasta vajaduste tasakaaluga, mis on olnud lähemal 65–35 %-lisele suhtele;
27. väljendab heameelt asjaolu üle, et solidaarsusreservi ja hädaabireservi võimalikud kasutamata summad, mis muidu aeguksid, tehakse paindlikkusinstrumendile järgmisel aastal uuesti kättesaadavaks, kehtestades paindlikkuse suurendamise olulise põhimõtte;

Paindlikkusinstrument

28. tunnistab, et paindlikkusinstrumendi suurendamisega 2 miljardi euro võrra aastatel 2024–2027 ja NGEU laenukasutuse ülekulude NGEU erirahastamisvahendi loomisega vähendab nõukogu määruse eelnõu eelarvelt mõningast survet; on siiski seisukohal, et võttes arvesse uue erivahendi aktiveerimiseni viivate sammude loogikat ja inflatsioonist tingitud halduskulude puudujääki, on kasv suures osas eelnevalt kindlaks määratud; on jätkuvalt mures selle pärast, et kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku algusaastate kasutusmustritega ei pruugi suurendamine luua piisavat eelarveruumi, et võimaldada liidul reageerida ettenägematutele asjaoludele ja tekkivatele vajadustele;
29. peab kahetsusväärseks, et seoses paindlikkuse ja kriisidele reageerimisega võib mitmeaastase finantsraamistiku muutmist võtta ainult kui kasutamata võimalust;

Uued omavahendid

30. kinnitab veel kord oma pühendumust institutsioonidevahelises kokkuleppes sisalduvale õiguslikult siduvale tegevuskavale, milles Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kohustusid võtma kasutusele piisavad uued omavahendid, et katta vähemalt NGEU laenukasutuse kulude tagasimaksed ja lisaks praegusele mitmeaastasele finantsraamistikule ka põhisumma;
31. peab äärmiselt kahetsusväärseks, et nõukogu ei ole teinud edusamme seoses omavahendite esitatud ettepanekutega, ning tuletab meelde, et ta on astunud kõik vajalikud sammud kiireks vastuvõtmiseks; kutsub nõukogu üles ettepanekud viivitamata vastu võtma; rõhutab, et praegustest ettepanekutest kaugemale ulatuvate tõeliste uute omavahenditega seotud edusammud on endiselt üliolulised;

Maksed

32. rõhutab, et liidu usaldusväärsus sõltub piisavate maksete assigneeringute tagamisest, et tagada toetusesaajatele õigel ajal tasumisele kuuluva raha laekumine; tuletab meelde, et mitmeaastase finantsraamistiku perioodi viimastel aastatel on oodata maksevajaduste järsku suurenemist, sealhulgas STEPi määrusest tuleneva kohandatud kohaldamisala ja ühtekuuluvusfondide kasutamise eeskirjade tõttu;
33. peab seetõttu kahetsusväärseks, et nõukogu määruse eelnõus ei võeta arvesse Euroopa Parlamendi ettepanekut kaotada maksete assigneeringute iga-aastane ülemmäär ühtse varuinstrumendi kasutamiseks, mis oleks kõrvaldanud igasuguse maksekriisi ohu;
34. märgib, et nõukogu määruse eelnõuga võimaldatakse maksete ülemmäära des teatavat paindlikkust, võimaldades 2025. aasta maksete ülemmäära iga-aastase kohandamise kasutamata osaga samaväärse summa kanda üle 2026. aastasse, kuigi see ei kõrvalda täielikult kuhjumisohtu; kutsub komisjoni üles tähelepanelikult jälgima maksevajaduste muutumist ja tegema eelarvapädevatele institutsioonidele õigeaegselt ettepanekuid vajalike parandusmeetmete kohta;

Mõju ELi eelarvele

35. rõhutab, et erinevalt liikmesriikide eelarvetest, kus inflatsioon mõjutab nii tulude kui ka

kulude nominaalväärtust, suurendatakse mitmeaastase finantsraamistiku kulutuste ülemmäära igal aastal 2 %, samas kui omavahendite ülemmäär kohandatakse inflatsiooniga; tuletab meelde, et inflatsioon on komisjoni sõnul vähendanud mitmeaastase finantsraamistiku reaalväärtust 74 miljardi euro võrra, samal ajal kui liikmesriikidelt mitmeaastase finantsraamistiku kulutusteks nõutud tulu on vähenenud protsendina kogurahvatulust ning tagasimaksed viiele toetust saavale liikmesriigile, mis on inflatsiooniga seotud, on suurenenud suuremal määral kui mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärad;

36. on jätkuvalt mures, et isegi pärast läbivaatamist moodustavad kulukohustuste assigneeringud kokku vaid 1,02 % kogurahvatulust ja maksete assigneeringud kokku vaid 1,01 % kogurahvatulust; tuletab meelde, et algselt kavandati kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku maksete assigneeringud määrata 1,10 % kogurahvatulust; tunnistas samal ajal paljude liikmesriikide ees seisvaid eelarveprobleeme;
37. taunib mitmeaastase finantsraamistiku muutmisel juhtprogrammide kärpeid, eelkõige 2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kokkuleppe raames konkreetselt tugevdatud programmide kärpeid;
38. peab äärmiselt kahetsusväärseks programmi „Euroopa horisont“ rahastamispaketi vähendamist 2,1 miljardi euro võrra, mis on vastuolus nõukogu seatud eesmärgiga investeerida 3 % sisemajanduse koguproduktist teadus- ja arendustegevusse; juhib aga tähelepanu sellele, et Euroopa Parlament aitas leevendada programmi „Euroopa horisont“ kärpete mõju, tehes lisaks 2020. aastal juba kokku lepitud 500 miljonile eurole kättesaadavaks 100 miljoni euro ulatuses finantsmääruse artikli 15 lõike 3 kohaseid teadusuuringute kulukohustuste vabastamise; tuletab meelde, et teadusuuringute kulukohustuste vabastamise taaskasutamine on Euroopa Parlamendi pikaajaline nõue;
39. tuletab meelde tervishoiupoliitika tähtsust ja 2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kokkuleppega määratud selget poliitilist kohustust seada prioriteediks tervishoiu rahastamine; on seetõttu väga pettunud, et programmi „EL tervise heaks“ kärbiti 1 miljardi euro võrra; on seisukohal, et selline otsus kahjustab tõenäoliselt valmisolekut mis tahes edasiseks pandeemiaks ja piirab liidu suutlikkust toetada riiklikke tervishoiusüsteeme; juhib siiski tähelepanu sellele, et Euroopa Parlamendi taotlusel on programmi kuluprofiili kohandatud, et leevendada kärpete mõju praktilisele rakendamisele, jaotades vähendamise mõju ülejäänud aastate vahel ühtlasemalt;
40. tuletab meelde oma seisukohta, et eelnevalt eraldatud riiklikke assigneeringuid ei tohiks mitmeaastase finantsraamistiku muutmisel kohandada; väljendab seetõttu heameelt otsuse üle jätta eelnevalt eraldatud riiklikud assigneeringud puutumata ja neid mitte arvesse võtta NGEU laenukasutuse kulude puudujäägi katmise mehhanismis; taunib siiski kärpeid otsese eelarve täitmise meetmetes ühtekuuluvuspoliitikas (–0,4 miljardit eurot) ja ühises põllumajanduspoliitikas (–0,7 miljardit eurot), mis vähendab nende meetmete kogu potentsiaali ja mõju;
41. tunnistas, et nii Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (EGF) kui ka Brexitiga kohanemise reservi ei ole eeldatud ulatuses nõutud ning nende assigneeringuid on võimalik kohandada; on seisukohal, et nende erivahendite summasid oleks tulnud

eelarves taaskasutada muudel eesmärkidel, näiteks paindlikkusinstrumendi tugevdamiseks;

Mitmeaastase finantsraamistiku paketi rakendamine

42. nõuab selle läbivaatamise käigus tehtud muudatuste viivitamatut rakendamist, eelkõige selleks, et tagada Ukrainale rahalise toetuse õigeaegne maksmine;
43. kutsub komisjoni üles esitama eelarvapädevatele institutsioonidele üksikasjaliku selgituse selle kohta, kuidas ta kavatseb hallata kõiki programmide muudatusi, et nende põhieesmärke oleks võimalik saavutada nii palju kui võimalik, ning esitama üksikasjalikku teavet läbivaatamise mõju kohta ELi eelarvele tervikuna;
44. on küsimuse kiireloomulisust silmas pidades valmis põhjendamatu viivitusega jõustama kõik vajalikud seadusandlikud ja eelarvemuudatused; tuletab sellega seoses meelde Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisavaldust, mis käsitleb mitmeaastase finantsraamistiku muutmise tulemuse integreerimist 2024. aasta eelarvesse;
45. nõuab, et Euroopa Parlament tagaks, et selle paketi rakendamisel austatakse täielikult tema eelisõigusi iga-aastases eelarvemenetluses;
46. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.